

prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.

Katedra trestného práva, kriminológie a kriminalistiky

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta

Šafárikovo nám. č. 6

P.O.BOX 313

810 00 Bratislava

Univerzita Komenského v Bratislave, Právnická fakulta

Šafárikovo nám. č. 6

P.O.BOX 313

810 00 Bratislava

Oponentský posudok

na habilitačnú prácu **JUDr. Lukáša Bohuslava, PhD.**

„Dohoda o vině a trestu“

Menovacím dekrétom komisie habilitačného konania vedenou prof. JUDr. Bc. Tomášom Gřivnom, Ph.D., som bol vymenovaný za oponenta habilitačnej práce JUDr. Lukáša Bohuslava, Ph.D. „Dohoda o vině a trestu.“

Publikácia sa venuje komplexnej analýze dohody o vine a treste, ktorá predstavuje relatívne nový právny inštitút trestného práva procesného v podmienkach Českej republiky. Práce predstavuje hĺbkové prepojenie teoretických a praktických východísk, pričom prináša aj zhodnotenie pozitívnych či negatívnych aspektov zavedenia tohto inštitútu a jeho vplyvu na priebeh trestného konania. Ako sám autor v úvode práce spomenul, doposiaľ neexistuje monografia, ktorá by sa komplexným spôsobom venovala dohode o vine a treste už po zakotvení tohto právneho inštitútu, čo vyzdvihuje aktuálnosť a dôležitosť spracovania tejto práce.

V prvej kapitole autor definuje základné kľúčové pojmy pre zreteľné pochopenie začlenenia dohody o vine a treste do právnej úpravy trestného konania. Autor tu vymedzuje koncepciu restoratívnej justície, ktorá má čoraz častejšie vplyv na trestné právo v Českej ako aj v Slovenskej republike. V rámci prvej kapitoly sa autor venoval aj odklonom v trestnom

konaním za cieľom zistenia, či môžeme inštitút dohody o vine a treste začleniť do tejto sféry, a to s akcentom na vyzdvihnutie faktu, že zatiaľ čo v štandardnom priebehu trestného konania sú základné zásady trestného konania sú plne uplatniteľné, v kontexte odklonov môžu byť do určitej miery obmedzené vzhľadom na ich špecifiká a môžu podliehať rôznym požiadavkám a môžu sa uplatňovať v rôznej miere.

Druhá kapitola sa zameriava na medzinárodný vývoj a základy záruky práva na spravodlivý proces pre účastníkov konania, ktorí uzavreli dohodu o vine a treste. V rámci tejto časti autor rozoberá významné dokumenty ako napríklad Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Africkú chartu ľudských práv a práv národov, Americký dohovor o ľudských právach a mnohé ďalšie, ktoré predstavujú základné východiská pre zakotvenie práva na spravodlivý proces v spojení s dohodou o vine a treste.

Tretia časť sa obsahovo zameriava na vývoj dohody o vine a treste v rodisku tohto inštitútu – v Spojených štátoch amerických. V tejto kapitole autor výstižne zhrnul poznatky venujúce sa plea barganiu ako aj súčasným postojom k danej problematike, pričom poukázal na rozdiely vnímania inštitútu dohody o vine a treste v Spojených štátoch amerických a v Českej republike, ktoré môžeme do značnej miery odvodiť od samotnej rozdielnosti samotných právnych poriadkov – jedným existujúcim v angloamerickom právnom systéme, druhým nachádzajúcim sa v kontinentálnom právnom systéme.

Štvrtá kapitola uvádza základné piliere dohody o priznaní viny a definuje jej pozitíva a negatíva, pričom tu nachádzame výstižné prepojenie s ďalšími časťami. Nachádzame tu argumenty predložené zákonodarcom ako aj právnou vedou venujúce sa rozdielnym aspektom dohody o vine a treste (napr. argument, že dohoda i vine a treste zjednoduší trestné stíhanie z dôvodu nižšej náročnosti dokazovania a hospodárnosti trestného konania, najmä z hľadiska z hľadiska času a finančných prostriedkov), na ktoré nachádzame odpovede v ďalších častiach práce, čo predstavuje výstižné prepojenie jednotlivých celkom práce a predstavuje to autorove logické a usporiadané myslenie pri spracovávaní tejto témy.

Piata kapitola prináša rozbor prelomových rozhodnutí Európskeho súdneho dvora pre ľudské práva zaoberajúce sa dohodou o vine a treste ako napríklad rozsudok ESLP vo veci Babar Ahmad a ďalší proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok ESLP Deweer proti Belgicku, rozsudok ESLP Navalny a Ofitserov proti Rusku, etc. Veľkým pozitívom je autorova snaha

rozanalyzovať aj nedávno vydané rozhodnutia (napr. rozsudok EŠLP V.C.L. a A.N. proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok EŠLP Hasáliková proti Slovensku, rozsudok EŠLP Mucha proti Slovensku).

Šiesta kapitola venuje pozornosť úprave dohody o vine a treste v pripravovanom novom Trestnom poriadku, pričom však ide iba doplnkový rozbor, keďže ako sám autor uvádza kontinuálne pokusy o rekonštrukciu trestného práva procesného prebiehajú už od mája 1990.

Siedma kapitola uvádza štatistické údaje o uplatnení dohody o vine a treste. Skrz nej možno vyvodit' záver, že využívanie dohody o vine a treste sa výrazne zvýšilo prijatím zákona č. 333/2020 Z. z., ktorý odstránil prekážky, ktoré obmedzovali uplatňovanie dohody o priznaní viny a treste.

V rámci ôsmej kapitoly autor zahŕňa návrhy *de lege ferenda*, čo vyzdvihuje dôležitosť tejto práce nie len na úroveň právnej teórie ale aj pre jej využiteľnosť v aplikačnej praxi.

Táto práca má dobrú predispozíciu osloviť odbornú i laickú verejnosť nielen v Českej republike, ale i v zahraničí. Je spracovaná prehľadne a jej silnou stránkou je tiež komplexné spracovanie judikatúry. Téma je z teoretického aj z praktického hľadiska veľmi aktuálna. Na jej systematické a komplexné vedecké spracovanie, na ktoré sa autor podujal, bola aj mimoriadne náročná. Možno konštatovať, že v habilitačnej práci habilitant preukazuje svoje teoretické vedomosti, schopnosť využiť analýzu, dedukciu, komparáciu ako aj induktívnu metódu.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že posudzovaná habilitačná práca JUDr. Lukáša Bohuslava, Ph.D. „Dohoda o vině a trestu“ z hľadiska obsahu, ako aj z hľadiska formálnych náležitostí, splňa kritériá pre habilitačné práce, a preto navrhujem, aby bol JUDr. Lukášovi Bohuslavi, Ph.D. po úspešnej obhajobe priznaný vedecko-pedagogický titul docent vo vednom odbore **trestné právo**.

Otázky: Koľko dohôd o vine a treste bolo za posledných desať rokov uzatvorených Českej a Slovenskej republike? Čo je príčinou ich nárastu, stagnácie resp. poklesu?

V Bratislave, dňa 18. 05. 2023

.....
prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD.